

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletamo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potencialne za trajnostni razvoj v okviru EU.

Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi **Integral Green Slovenia** (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

OSMI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 40. nadaljevanje

6. 4. 2018

40. Duhovnost v Sarvodayi in SEKEM-u: Kaj nam še pripovedujeta?

Na integralni razvojni poti smo pričeli s svetovnimi in domačimi primeri in pristopi iz »južnega« sveta (narava in skupnost), da lahko v tem tednu nadaljujemo z obravnavo »vzhodne« sfere, ki še posebej gradi na kulturi in ozaveščenosti ali duhovnosti, s holističnim pogledom na svet in razvojnim ekonomskim pristopom.

V 39. nadaljevanju smo predstavili Gibanje Sarvodaya Shramadana, v svetovnem merilu edinstveno in priznano razvojno pobudo na Šrilanki.¹ Ta model je globoko ukoreninjen v kulturnem in duhovnem kontekstu

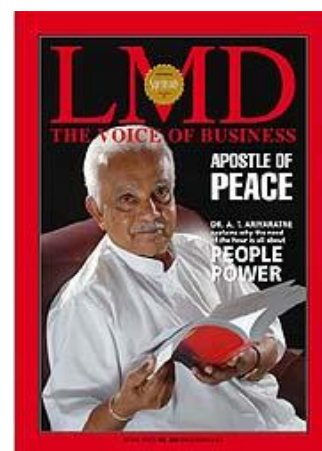
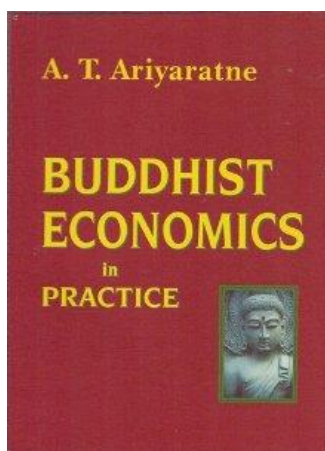
¹ V veliki meri smo predstavitev Sarvodaye v 39. in 40. nadaljevanju povzeli po knjigi **Integral Development** avtorjev Lessema in Schiefferja (<http://www.trans-4-m.com/transformation-innovation-book-series/integral-development/>), del pa iz objav na spletni strani gibanja (<http://www.sarvodaya.org/>), iz predstavitev, ki jih je imel dr. Vinya Ariyaratne, sovodeči gibanja, na konferenci o integralnem zelenem gospodarstvu septembra 2013 v Sloveniji in iz osebne komunikacije z dr. Anjo Zalta v letu 2012.

Šrilanke, medtem ko ima, gledano od zunaj, univerzalističen značaj. Ustanovitelja gibanja, dr. A.T. Ariyaratneja, je že od zgodnje mladosti privlačil budizem, dominantna religija v tej deželi, že preko 2.000 let. V življenju so ga vodili osrednji budistični koncepti kot so nenasilje, minljivost, ne-jaz in štiri plemenite resnice, ki jih najdemo tudi v filozofiji Sarvodaye. Živeti budistično življenje nenasilja mu pomeni ukoreninjenost v sistematičnem prilaganju odnosov, v katerem se negativna, reaktivna stanja kot so sovraštvo, pohlep in zablode, z meditativnim samoizobraževanjem preoblikujejo v pozitivne socialne usmerjenosti.

Drug ključni duhovni in filozofski vpliv na ustanovitelja Sarvodaye predstavlja učenje Gandhija:

- že samo ime in koncept Sarvodaye, ki pomeni popolno prebujenje vseh (od posameznika do naroda), tako v notranjih (duhovnem, moralnem in kulturnem) kot zunanjih vidikih (socialnem, ekonomskem, političnem);
- razmišljanje o neodvisnosti naroda, ki ni samo politična, ampak tudi družbena, moralna in gospodarska in se začne v tisočeri podželskih vaseh (tako v Indiji kot v Šrilanki).

Sliki: Dr. A.T. Ariyaratne je najprej prebral, nato pa tudi sam napisal veliko knjig in se veliko javno udeleževal.

Poleg tega je za Sarvodayo, kot smo že omenili, značilen ekumenizem - dr. A.T. Ariyaratne verjame v duhovno enotnost, ki se najde v temeljih vseh religij.

Opisane filozofske in duhovne usmeritve prav gotovo lahko predstavljajo navdih za mnoge druge ustvarjalce trajnostnih razvojnih poti, tako v »vzhodnem« kot v drugih svetovih.

SEKEM v Egiptu: Koran in zgodba o bombažu

Drug, v svetovnem merilu izjemen primer integralnega pristopa, ki črpa iz vodilnih duhovnih smeri, je biodinamično podjetje-skupnost SEKEM² v egiptovski puščavi. Prav zaradi te duhovne razsežnosti obravnavamo SEKEM tudi v okviru »vzhodnega« integralnega sveta, čeprav ga štejemo za primer »južnega«, na naravi in skupnosti temelječega pristopa.

Filozofsko osnovo SEKEM-a lahko opišemo kot zlitje prenovljenega islama in Steinerjeve antropozofije. Razvil jo je njegov ustanovitelj dr. Ibrahim Abouleish, ki se je v času, ko je živel v Avstriji, poglobil v antropozofijo Rudolfa Steinera, ob tem pa ostal veren musliman. Ko se je odzval »klicu Alaha« in se vrnil v Egipt, da pomaga svoji obubožani domovini, je s svojim modelom, z združitvijo materialnega in duhovnega vidika, stremel k trajnostni obnovi tako zemlje kot širše skupnosti, v kulturnem in družbenem smislu.

² [Osmo](#) in [trideseto](#) nadaljevanje, ⇨ 8 (str. 19), ⇨ 30 (93). – Pojasnilo: puščica usmerja k poglavju v [zbranih poglavjih Integralne serije](#), v oklepaju je navedena stran v tem tekstu.

Med dosežki SEKEM-a smo omenili tudi uspeh pri gojenju ekološkega bombaža: ko so uspeli prepričati egiptovsko ministrstvo za kmetijstvo, da na celotnem območju egiptovskega bombaža (4.000 km²) vpelje ekološke metode za zatiranje škodljivcev, se je v dveh letih poraba pesticidov zmanjšala za 90 %, pridelek bombaža pa povečal za skoraj 30 %. Seveda se je industrija pesticidov, ki je s tem izgubila ogromne zasluške, ostro odzvala, z zlobnimi podtikani in napadi v medijih, strokovnih krogih in po drugih poteh. SEKEM, na čelu z dr. Abouleishem, se je bil sposoben soočiti z vsemi temi napadi. Vse do dne, ko se je v lokalnem časopisu pojavil članek z naslovom »Častilci sonca«. Novinar, ki je pod krinko obiskal SEKEM in fotografiral člane skupnosti, kako stojijo v krogu, je to tradicionalno druženje označil za čaščenje sonca. Objavil je tudi fotografije drugih okroglih oblik v SEKEM-u. Zraven si je izmislil citat – dr. Abouleish naj bi rekel otrokom, da je on njihov Alah. Članek je nato zaokrožil po celotnem Egiptu. SEKEM je vložil tožbo proti časopisu, ki je objavil ta lažnivi članek (danes bi rekli »fake news«), vendar bi ta proces lahko trajal leta. Potrebno je bilo bolj odločno ukrepanje.³

Slika: Enkrat tedensko se vsi člani skupnosti SEKEM-a zberejo v krogu

Čaščenje sonca je za Egipčane podobno kot čaščenje Satana za Evropejce. Odziv med prebivalci Egipta – ki so prej, navkljub številnim lažnim obdolžitvam, še vedno zaupali SEKEM-u, kupovali njihove proizvode, marsikdaj jim tudi odkrito izražali podporo - je bil silovit. Člane skupnosti SEKEM-a so začeli celo obmetavati s kamenjem, imami v bližnjih mošejsah so jih obtoževali za častilce sonca – pa se niso smeli braniti, čeprav so vedeli, da to ni res. Dr. Abouleish se je odločil za miroljuben odziv, s katerim je želel »vzeti veter iz sovražnikovih jader«. Preko svojih sodelavcev je povabil vse verske voditelje, župana in pomembne šejke iz okolice. Ker je dobro poznal Koran, jim je lahko s citiranjem (na pamet) verzov iz te svete knjige dokazal, da je celotno delovanje SEKEM-a v skladu z Alahovimi zapovedmi. Na primer: »Mi smo odgovorni za zemljo, rastline in živali.« V Koranu tudi piše, da so rastline in živali prejele življenje od Alaha, da jih on goji in podobno. Zbranim verskim in drugim voditeljem je dr. Abouleish tako dokazal, da se z biodinamičnim kmetovanjem ohranja življenje, ki ga je podelil Alah, medtem ko znanost to ignorira in trdi, da fizikalne snovi - in ne Alah – omogočajo rastlinam, da rastejo. Zaradi tega ljudje uporabljajo umetna gnojila in kemične strupe, ki škodujejo zdravju.

Imami in drugi globoko verni udeleženci srečanja so bili pretreseni, saj pred tem niso tako konkretno razumeli Korana - bili so naučeni, da ga razumejo v abstraktnem smislu. Srečanje je trajalo ves dan, s spoznavanjem celotnega procesa vzgoje in izobraževanja in drugih dejavnosti. Odšli so prepričani, da je SEKEM globoko islamska pobuda in to spoznanje razglašali tako v mošejah kot ob drugih priložnostih.

Po tem srečanju je dr. Abouleish povabil novinarje vseh najpomembnejših časopisov Egipta na novinarsko konferenco. Njihovo pisanje o SEKEM-u se je popolnoma spremenilo.

Zgodba o bombažu in Koranu razkriva, kako je mogoče v temeljni knjigi islama najti utemeljitev za okolju in ljudem prijazno pridelavo in predelavo hrane, proizvodnjo oblačil (iz ekološkega bombaža) in druge

³ Celotna zgodba je povzeta po knjigi: Abouleish, I. (2005). SEKEM. A Sustainable Community in the Egyptian Desert. Floris Books, Edinburgh, str. 144 – 150.

dejavnosti zelenega gospodarstva. Znanje o biodinamičnem kmetovanju in filozofske osnove zanj pa je dr. Abouleish pridobil iz učenja Rudolfa Steinera. V ***Integralni seriji*** smo spoznali še en praktičen primer, ki je bil ustanovljen kot antropozofska dejavnost: Banko Triodos⁴ na Nizozemskem, svetovno vodilno trajnostno banko, ki pa je kasneje razširila svoje filozofske temelje. Steinerjeva antropozofija je poznana tudi v Sloveniji, saj zlasti biodinamično poljedelstvo in Waldorfski vrtec / šola živita kot kakovostni alternativni obliki kmetovanja ter vzgoje in izobraževanja.

Za nas je antropozofija posebej zanimiva zaradi tega, ker gre za integrativen, celosten pristop, ki povezuje različne sfere in gradi na vrednotah, pa tudi zato, ker je bil dr. Rudolf Steiner rojen blizu Slovenije, v Dolnjem Kraljevcu v Medžimurju na Hrvaškem.

Dr. Maja Kolar nam je v dveh nadaljevanjih⁵ predstavila projekt biodinamičnih učnih vrtov »Narava nas uči«, ki poteka v treh občinah Zgornje Gorenjske. Ob tem je izpostavila, da za razliko od konvencionalnega ali običajnega ekološkega kmetijstva v biodinamiki sveta ne dojemajo zgolj z materialističnega vidika, ampak tudi z duhovnega. Menijo, da življenje ni vsota kemičnih reakcij, ampak samostojna entiteta, sestavljena iz ritmov in sil, ki stvarjem dajejo življenje. Te ritme in sile poskušajo razumeti ter na podlagi njih organizirati kmetovanje in vrtnarjenje. Vrt torej razumejo kot celosten organizem.

Pred nami je en teden premora. Naslednje, 41. nadaljevanje, bo na sporedu v ponedeljek, 16. aprila. Deveti teden Integralne serije bo posvečen predvsem slovenskim primerom in smerem »vzhodnega«, na kulturi in ozaveščenosti oz. duhovnosti temelječega integralnega pristopa.

Dr. Darja Piciga

⁴ [Banka, ki dela za dobro ljudi in narave – ali je to sploh mogoče?](#), ⇒ 4 (8).

⁵ [devetnajsto](#) in [dvajseto](#) nadaljevanje, ⇒19 (54) in ⇒ 20 (58).